

Samarqand davlat universitetning kattaqo'rg'on filiali Aniq va tabiiy fanlar fakulteti 3-bosqich Biologiya ta'lim yo'nalishi talabalariga 5-semestr uchun « Dorivor o'simliklar » fanidan yakuniy nazorat savollari

Imtihon shakli: yozma

№	Mavzu	1-QISM “OSON SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	2-QISM “ODDIY SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremlar, kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	4-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmlar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	5-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmlar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).
1.	Dorivor	Kirish. Dorivor	Dorivor o'simliklarni	Dorivor	Dorivor	Anatomik, fiziologik va

	o'simliklar biologiyasi va ekologiyasi fanining maqsadi va vazifalari.	o'simliklarni biologiyasi va ekologiyasini fanining maqsadi va vazifalari.	muhofaza qilish maqsadida yaratilgan qonunlar va qarorlar.	o'simliklarni yetishtirishni qisqacha tarixi	o'simliklar morfologiyasining yo'nalishlari va usullari.	evolyutsion usullar haqida malumot bering.
2.	Dorivor o'simliklarni tayyorlash, o'stirish va muhofaza qilish.	Dorivor o'simliklarni tayyorlashda qanday ishlar olib boriladi.(o'simlik mahsulotlarni yig'ish, qurutish,qadoqlash va tashish)	Dorivor o'simliklarni tayyorlash va muhofaza qilish haqida malumot bering.	Dorivor mahsulotlar(ildiz, poya,barg, gul, urug', meva va ildiz poya tugunaklarni) yig'ish qoidalari.	Dorivor mahsulotlarni standart holiga keltirish.	Dorivor mahsulotlarni qadoqlash va saqlash qoidalari haqida malumot bering.
3.	Dorivor o'simliklarni kimyoviy tarkibi va dorivor mahsulotlar tasnifi.	O'simlik to'qimalarida sintezlanadigan organik moddalar va ularning ahamiyati to'g'risida ma'lumot bering.	Birlamchi sintezlanadigan moddalar va ularning ahamiyati haqida malumot bering.	O'simliklarda asosiy tasir etuvchi moddalar bilan birga uchraydigan qo'shimcha moddalar haqida malumot bering..	O'simlik tarkibidagi dorivor moddalar sinteziga tashqi muhit omillarining tasiri.	Terapevtik ahamiyati bo'lmagan, keraksiz, ballast moddalar haqida malumot bering.
4.		Dorivor o'simliklarning asosiy tasir etuvchi biologic faol moddalari haqida malumot bering.	Ikkilamchi metabolitlarga misollar keltiring va ularni ahamiyati tug'risida malumot bering.	Yalpizdoshlar oilasiga mansub dorivor o'simliklar biologiyasi haqida malumot bering	Burchoqdoshlar oilasiga mansub dorivor o'simliklar biologiyasi haqida malumot bering	Ra'nodoshlar oilasiga mansub dorivor o'simliklar biologiyasi haqida malumot bering

5.	O'zbekistonning tabiiy florasini.	O'zbekistonni tabiiy florasini haqida ma'lumot bering.	Texnik o'simliklar haqida ma'lumot bering	O'zbekiston hududining joylashishi va iqlimi haqida ma'lumot bering.	Madaniy va yovvoyi o'simliklar haqida ma'lumot bering	O'simlik turlarining yer yuzi bo'yicha tarqalishi qonunlari haqida aytib bering.
6.		O'simliklar dunyosi va areali haqida ma'lumot bering.	Natur o'simliklar haqida ma'lumot bering.	B.A.Tixomirov (1962) va G.Valter (1975) ning o'simliklar dunyosini nechta rayonga bo'lgan.	Kosmopolit turlar deb nimaga aytiladi va qaysi o'simliklar misol bo'ladi.	O'zbekiston tabiiy florasiga ta'sir ko'rsatuvchi ekologik omillar.
7.	Introduksiya qilingan dorivor o'simliklar biologiyasi. Madaniy dorivor o'simliklarning kelib chiqish markazlari.	O'simliklar intraduksiyasi haqida ma'lumot bering.(Intraduksiya , reintraduksiya,intradus entlar)	Intaduksiya maqsadi vazifasi, turlari va metodik asoslari haqida ma'lumot bering.	Akklimatizatsiya va naturalizatsiya haqida ma'lumot bering.	Intraduksiya turlari: maqsadli tasodifiy intraduksiya, adventive va ruderal o'simliklar	O'zbekistonda dorivor o'simliklar introduksiyasi bo'yicha ishlagan olimlar.

8.		Intraduksiyaning salbiy tomonlari haqida malumot bering.	Areallarning turlari haqida malumot bering. Areallarning uzilish sabablari.	Endem turlar deb qanday turlarga aytiladi.	Polendemlar va neoendemlar haqida malumot bering.	A. Dekandolga ko'ra o'simliklarning kelib chiqishi markazlari. A. Dekandol talimotining kamchilikv aafzalliklari.
9.		Relekt turlar haqida malumot bering.	Markaziy Amerika va Abissiniya markaziga qaysi hududlar kiradi qaysi o'simliklar kelib chiqgan.	Janubiy G'arbiy Osiyo markazi va O'rta Yer dengizi bo'yi markazi qaysi hududlarda joylashgan va qaysi o'simliklar kelib chiqgan.	Sharqiy Osiyo markaziga qaysi hududlar kiradi, va qayi o'simliklarning markazi hisoblanadi.	N.I.Vavilov bo'yicha madaniy o'simliklar kelib chiqishining dunyo markazlari.
10.	Dorivor o'simliklarni tarqalishi va geografiyasi.	Hukmronlik, Flora va fauna oblasti haqida malumot bering.	Golarktik o'simliklar hukmronligi.haqida malumot.	Neotropik o'simliklar hukmronligi haqida malumot bering.	Avstraliya o'simlik hukmronligi haqida malumot bering	Ziravor dorivor o'simliklar biologiyasi va ekologiyasi haqida ma'lumot bering.
11.		Poleotropik o'simliklar hukmronligi haqida malumot bering	Dominant va subdominant turlar haqida malumot bering.	Golantartik o'simliklar hukmronligi. Haqida malumot bering.	Ekologik nisha ning toifalari haqida ma'lumot bering. (trofik,topik,va forik aloqa)	

12.	Tarkibida polisaxarid(gom oglikozid) bo'lgan dorivor o'simliklar va mahsulotlar.	Polisaxarid (gomoglikozidlar) haqida umumiy malumot.	O'simliklar tanasida kraxmalning ahamiyati.	Kraxmalning xususiyatlari va olinish usullari.	Shilliq moddalar hamda tarkibida shu modda bo'lgan dorivor o'simliklar.	Althae officinalis o'simligining morfologiyasi, tarqalishi, dorivorligi, kimyoviy tarkibi.
13.		Plantago psyllium o'simligining morfologiyasi, tarqalishi, dorivorligi, kimyoviy tarkibi.	Linum usitatissimum o'simligining morfologiyasi, tarqalishi, dorivorligi, kimyoviy tarkibi.	Tussilago farfara o'simligining morfologiyasi, tarqalishi, dorivorligi, kimyoviy tarkibi.	Helianthus tuberosus o'simligining morfologiyasi, tarqalishi, dorivorligi, kimyoviy tarkibi.	Plantago major o'simligi morfologiyasi, tarqalishi, dorivorligi, kimyoviy tarkibi
14.	Tarkibida vitaminlar bo'lgan dorivor o'simliklar va mahsulotlar..	Vitaminlar haqida umumiy malumot (fanga kim tomonidan kiritilgan, biosintezi, O'simliklar organizmidagi ahamiyati.)	Suvda va yog'da eriydigan vitaminlar haqida umumiy malumot bering	Askarbin kislataga boy bo'lgan dorivor o'simliklar.	Fructus rosae kimyoviy tarkibi dorivorligi ishlatilishi haqida malumot bering.	Ribes nigrum o'simligi morfologiyasi, tarqalishi, dorivorligi, kimyoviy tarkibi
15.		Fragaria vesca o'simligi morfologiyasi, tarqalishi, dorivorligi, kimyoviy tarkibi	Sorbus aucuparia o'simligi morfologiyasi, tarqalishi, dorivorligi, kimyoviy tarkibi	Hippophae rhamnoides o'simligi morfologiyasi, tarqalishi, dorivorligi, kimyoviy tarkibi	Calendula officinalis o'simligi morfologiyasi, tarqalishi, dorivorligi, kimyoviy tarkibi	Zea mays o'simligi morfologiyasi, tarqalishi, dorivorligi, kimyoviy tarkibi
16.	Tarkibida lipidlar bo'lgan dorivor	Lipidlar haqida umumiy malumot.(umumiy	Yog'larni tibbiyot va farmasevtikadagi ahamiyati	Ricinus communis mays o'simligi C	Amygdalus communis morfologiyasi,	Gossypium sp. morfologiyasi, kimyoviy tarkibi va ishlatilishi.

	o'simliklar va mahsulotlar.	tarifi,olinishi,kimyovi y xossalari)			kimyoviy tarkibi va ishlatilishi.	
17.		Yog'larni olish usullari.	Armeniaca vulgaris morfologiyasi, kimyoviy tarkibi va ishlatilishi.	Olea europaea morfologiyasi, kimyoviy tarkibi va ishlatilishi.	Helianthus annus morfologiyasi, kimyoviy tarkibi va ishlatilishi.	Baliq moyi – Oleum aselli tibbiyotda ishlatilishi.
18.	Tarkibida terpenoidlar bo'lgan dorivor o'simliklar va mahsulotlar.	Terpenoidlar va ularning xosilalari haqida umumiy malumot.	Efer moylari haqida umumiy malumot. Efer moy saqlaydigan dorivor o'simliklar.	Corianrum sativum morfologiyasi, kimyoviy tarkibi va ishlatilishi.	Mentha piperita morfologiyasi, kimyoviy tarkibi va ishlatilishi.	Salvia officinalis morfologiyasi, kimyoviy tarkibi va ishlatilishi
19.	o'simliklar va mahsulotlar.	Carum carvi morfologiyasi, kimyoviy tarkibi va ishlatilishi	Tarkibida bisiklik monaterpen bo'lgan efer moylar va dorivor o'simliklar.	Valerian officinalis morfologiyasi, kimyoviy tarkibi va ishlatilishi.	Origanum vulgare morfologiyasi, kimyoviy tarkibi va ishlatilishi	Artemisia absinthium morfologiyasi, kimyoviy tarkibi va ishlatilishi
20.	Tarkibida alkaloidlar bo'lgan dorivor o'simliklar va mahsulotlar.	Alkaloidlar haqida umumiy malumot.	Alkaloidlarni o'simlik hayotidagi ahamiyati.	Capsicum annum morfologiyasi, kimyoviy tarkibi va ishlatilishi	Ephedra sp. morfologiyasi, kimyoviy tarkibi va ishlatilishi	Anabasis aphylla morfologiyasi, kimyoviy tarkibi va ishlatilishi
21.	Cho'l zonasi dorivor o'simliklari.	Cho'l zonasining iqlimi va tuproq sharoitlari.	Respublikamiz cho'l zonalarini haqida malumot..	Cho'l zonasi o'simliklari	Chenopodiaceae oila vakillari haqida umumiy malumot..	Global ekalogik muommolar. Cho'llanish muommosi
22.		Qizilqum cho'llari, Amudaryo deltasining barcha maydonlari, Ustyurt tekislik	Anbasis aphylla vakillarining tahlili	Oshlovchi moddalar saqlovchi dorivor o'simliklar haqida	Introduksiya qilingan dorivor o'simliklar.	Ildizpoyali dorivor o'simliklar biologiyasi va ekologiyasini haqida ma'lumot bering.

		haqida malumot bering.		ma'lumot bering.		
23.			Adir zonasining xarakterli belgilari va reliefi haqida malumot bering.	Adir zonasining tuproq iqlim sharoiti haqida malumot bering.	Adir zonasining o'simliklar qoplami	Adir zonasida tarqalgan dorivor o'simliklar biologiyasi va ekologiyasi.
24.	Adir zonasi dorivor o'simliklari.	Yuqori adir zonasi o'simliklar qoplami.	Psoralea drupaceae vakillarini tahlili	Adir zonasida tarqalgan rovoch, Gazako't, andiz O'simliklari haqida malumot bering.	Qoqio'tdoshlar oilasiga mansub dorivor o'simliklar biologiyasi haqida ma'lumot bering.	Pastki adir va yuqori adir zonasi iqlimi va o'simliklar qoplami
25.		Tog' zonasi dorivor o'simliklar qoplami.	Boysun – Dorivor o'simliklar qoplami	Tog' zonasi reliefi iqlim sharoiti	Respublika hududidagi tog'lar haqida malumot.	Kiyiko't o'simligining dorivorlik hususiyati va tarqalishi.
26.	Tog' zonasi dorivor o'simliklari.	Pastki tog' reliefi, o'simliklar qoplami.	Zirk o'simligi morfologiyasi dorivorligi, ishlatilishi	Tog' yalpiz va Tog' rayhon o'simliklari haqida umumiy malumot.	Dorivor o'simliklarni muhofaza qilish va ulardan oqilona foydalanish.	Tog' zonasida tarqalgan "Qizil kitob" ga kirgan turlar haqida malumot.
27.	Yaylov zonasi dorivor o'simliklari	Yaylov zonasi o'simliklar qoplami	Yaylov zonasidan tartibsiz foydalanish oqibatlari.	Yaylov zonasining iqlim va tuproq sharoiti haqida malumot bering.	Pastki yaylov zonasining bioekologik hususiyatlari haqida malumot bering	Yuqori yayalov zonasining bioekologik hususiyatlari haqida malumot bering

28.		Daniyalik botanik K. Raunkier tomonidan (1934) ishlab chiqilgan klassifikatsiya haqida malumot bering.	Kriptofitlar va Gemikrofitlar haqida malumot bering.	Fanerofitlar va Xamefitlar haqida malumot bering.	Polikarp va monakarp turlar haqida malumot bering.	I.G. Serebryakov klassifikatsiyasiga ko'ri o'simliklarni hayotiy shakillarga bo'linishi.
29.	Dorivor o'simliklarga ekologik omillarning tasiri.	Abiotik omillar haqida malumot bering	Biotik omillar, fitogen va zoogen omillar.	Anrtopogen omillarning o'simlik dunyosiga tasiri.	Yorug'likga ko'ri o'simliklarni ekologik guruhlariga ajralishi.	Fotoperidizm hodisasini tushuntirib bering.
30.		Ksirofitlar va mezofit ekologik muhiti haqida malumot bering va shu muhitda o'sadigan dorivor o'simliklarga misollar keltiring	Gigrofit va gidrofit ekologik muhiti haqida malumot bering va shu muhitda o'sadigan dorivor o'simliklarga misollar keltiring	Populyatsiya haqida malumot bering	Polikarp va monakarp o'simliklar haqida malumot bering.	Liana va epifetlar haqida malumot bering.